

פירותרואידים

PYRETHROIDS

פירותרואידים הנם קבוצה של חומרי הדברה (קוטלי חרקים). מדובר בתרכובות אורגניות סינתטיות (מלאכותיות) שדומות במבנה הכימי ובצורת הפעולה שלהן לפירתרין, שמקורו בצמחי חרציות. לעומת הפירתרנים הצמחיים, הפירותרואידים הסינתטיים רעילים יותר לחרקים, וליונקים, ויציבים יותר בסביבה. פירתרנים ופירותרואידים משבשים את תפקוד מערכת העצבים באמצעות הפרעה ביצירת האות העצבי. השימוש בפירותרואידים עולה בעשורים האחרונים עם הירידה בשימוש בחומרי הדברה אחרים, כגון זרחנים אורגניים.

פירותרואידים משמשים כקוטלי חרקים בחקלאות בצורה נרחבת, וכן בשימושים ביתיים, בגינה, על חיות מחמד ובטיפול ביתושים. זמן מחצית החיים (הזמן שחולף עד שמחצית מכמות החומר מתפרקת) של פירותרואידים הינו קצר (יום עד יומיים) ולכן עיקר החשיפה לפירותרואידים תהיה זמן קצר לאחר השימוש בהם.

החשיפה העיקרית לפירותרואידים היא באמצעות אכילה של מזון. כמו כן ניתן להיחשף בחשיפה נשימתית או דרמלית (דרך העור) זמן קצר לאחר ריסוס של שדות חקלאיים או ריסוס כנגד יתושים. ניתן להיחשף לפירותרואידים גם כתוצאה משימוש בקוטלי חרקים ביתיים, ומשימוש בתכשירים להדברת פרעושים וקרציות על חיות מחמד, בתכשירי הדברה לגינה ובתכשירים לטיפול בכינים. בתוויות התכשירים הנ"ל מופיעים: הרכב התכשיר, הנחיות שימוש, אזהרות, אמצעי בטיחות והרשאות לשיווק ולשימוש.

מהם פירותרואידים?

היכן נמצא החומר בסביבה בישראל בשכיחות גבוהה?

דרכי חשיפה עיקריות

השפעות בריאותיות

ככלל פירותרואידים ופירתרנינים נחשבים לחומרים בעלי רעילות נמוכה יחסית לשאר קבוצות חומרי הדברה הסינטטיים, כדוגמת הזרחנים האורגניים. חשיפה לרמות גבוהות של פירותרואידים עלולה לגרום לחוסר תחושה, לעקצוץ ולצריבה, או לחום שיכול להימשך כמה שעות. חשיפה לרמות גבוהות מאוד של פירותרואידים עלולה לגרום לסחרחורת, לכאבי ראש ולבחילות שעשויות להימשך מספר שעות. חשיפה לכמויות גדולות עוד יותר (כמו במקרה של הרעלה) עלולה לגרום להתכווצויות שרירים ושינויים בתודעה, פרכוסים ואובדן ההכרה, שעלולים להימשך מספר ימים. ישנם דיווחים על תגובות אלרגיות באנשים שהשתמשו במוצרים המכילים פירותרואידים ופירתרנינים. ישנן גם עדויות ממחקרים בבעלי החיים על כך שפירותרואידים ופירתרנינים עשויים לגרום לסרטן בבני אדם, אך הראיות מגיעות מבעלי חיים שאכלו כמויות גדולות מאוד של פירותרואידים ופירתרנינים במשך כל חייהם ולא ניתן להסיק מכך בנוגע לסיכון לגידולים סרטניים בבני אדם שנחשפים לחומרים אלו.

המלצות לציבור

- ✓ חשוב: משרד הבריאות ממליץ לאכול ירקות ופירות עם קליפתם ולגוון באכילת פירות וירקות בצבעים שונים. מומלץ לשטוף את הפירות וירקות במים ובסבון לפני צריכתם.
- ✓ יש להשתמש בתכשירי הדברה רשומים (שקבלו אישור משרדי הממשלה) בלבד ורק על פי הצורך. בתווית התכשיר מצוין רישומו של התכשיר.
- ✓ יש ליישם תכשיר הדברה על פי הוראות השימוש ולפי ההרשאות המופיעות על תווית התכשיר ולנקוט בכל אמצעי הבטיחות המופיעים בתווית.
- ✓ לאחר טיפול בחיות מחמד, יש להימנע ממגע בחיה ובמקרה של מגע יש להקפיד לשטוף ידיים היטב.
- ✓ במידה ומבוצעת הדברה בתוך הבית, יש להקפיד לפנות ילדים, לאסוף ולהרחיק צעצועי ילדים, לכסות מזון טרם הריסוס ולאווור את החדר בזמן ביצוע ההדברה ולאחריה.
- ✓ כדי למנוע הרעלה, יש לאחסן חומרי הדברה וכימיקלים ביתיים מחוץ להישג ידם של ילדים. הקפידו לאחסן חומרי הדברה עם התוויות המקוריות.
- ✓ במידה והנך מזמין שרותי הדברה נגד מזיקים לאדם עליך לוודא כי ההדברה נעשית על-ידי מדביר מוסמך, המשתמש בחומרי הדברה מותרים בלבד. רשימת תכשירי ההדברה לתברואה שאושרו ורשימת המדבירים המוסמכים מפורסמות באתר המשרד להגנת הסביבה. דרוש מהמדביר עותק מיומן ביצוע פעולת ההדברה.

לפח